

Intro

DE

Sprache im Wandel – Polnisch mehr als eine coole Herkunftssprache?

Polen entwickelt sich rasant – doch gilt das auch für seine Sprache? Hat die Polnische Sprache das Potenzial, in Deutschland mehr zu sein als nur eine Herkunftssprache der Polonia?

Die polnische Kultur wird in Deutschland lebendig von der Polonia gepflegt und öffnet sich zunehmend anderen Nationalitäten. Der Deutsch-Polnische Nachbarschaftsvertrag von 1991 legt die Grundlage für diese Entwicklung und fördert Sprache und Kultur des Nachbarlandes als Basis guter europäischer Nachbarschaft.

In den letzten Jahren hat Polnisch einen Aufschwung erlebt, vor allem im herkunftssprachlichen Unterricht und wird für viele Kinder der Polonia zu einem wichtigen Teil ihrer Identität. Doch kann Polnisch in Deutschland mehr sein als ein Privileg für Polonia-Kinder? Kann es sich zu einer Fremdsprache für alle entwickeln, als Brücke zwischen Nachbarn und Kulturen?

Mehrsprachigkeit und Diversität sind zentrale europäische Werte. Vor dem Hintergrund der deutsch-polnischen Beziehungen stellt sich die Frage, wie die Ziele des Nachbarschaftsvertrags weiter konkretisiert werden können.

Diese und andere Fragen möchten wir bei der 3. KoKoPol-Poloniakonferenz und der Büro Polonia Masterclass erarbeiten. Die Masterclass vereint persönliche Geschichten und Gespräche über Führung in Zeiten des Umbruchs. Jan Krzysztof Bielecki, ehemaliger polnischer Ministerpräsident, und Hans-Gert Pöttering, ehemaliger Präsident des Europäischen Parlaments, werden ihre Erfahrungen teilen.

Die Kernfrage der Masterclass: Wie gestaltet man gesellschaftliche Prozesse, gute Nachbarschaft und Kooperationen? Welche Lehren aus 1991 sind auch heute noch relevant? Darauf und auf andere Fragen wollen wir Antworten finden, Erfahrungen teilen und praxisnahe Handlungsempfehlungen entwickeln – für eine Zukunft, in der Polnisch in Deutschland seinem vollen Potenzial gerecht wird.

Die Konferenz findet vom 13. bis 14. Juni im Gustav-Stresemann-Institut e.V. (GSI), Europäische Tagungs- und Bildungsstätte Bonn, Langer Grabenweg 68, 53175 Bonn statt.

#kokopol #biuro polonia #polonustalk #gemeinsam #razem #2026 #NRW #austausch #wymiana #workshops #warsztaty #herkunftssprache #językodziedziczony #fremdsprache #język obc

Wstęp

PL

Język w zmianie – czy polski to coś więcej niż tylko „cool język pochodzenia”?

Polska rozwija się w szybkim tempie, ale czy to samo dotyczy jej języka? Czy język polski ma potencjał, by w Niemczech być czymś więcej niż tylko językiem pochodzenia polonii?

Polska kultura jest w Niemczech żywo pielęgnowana przez polonię i coraz bardziej otwiera się na inne narodowości. Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 roku stanowi podstawę tego rozwoju, wspierając język i kulturę sąsiada jako fundament dobrej europejskiej współpracy.

W ostatnich latach język polski przeżywa rozkwit, zwłaszcza w nauczaniu języka pochodzenia i staje się dla wielu dzieci polonii ważną częścią ich tożsamości. Ale czy język polski w Niemczech może być czymś więcej niż przywilejem dla dzieci polonii? Czy może stać się językiem obcym dla wszystkich, mostem między sąsiadami i kulturami?

Wielojęzyczność i różnorodność to kluczowe wartości europejskie. Na tle stosunków polsko-niemieckich pojawia się pytanie, jak można dalej konkretyzować cele określone w Traktacie o dobrym sąsiedztwie.

Na te i inne pytania chcemy znaleźć odpowiedzi podczas 3. Konferencji KoKoPol-Polonia oraz podczas Masterclass Biura Polonia. Masterclass łączy osobiste historie i rozmowy o przywództwie w czasach przemian. Jan Krzysztof Bielecki, były premier Polski, oraz Hans-Gert Pöttering, były przewodniczący Parlamentu Europejskiego, podzielą się swoimi doświadczeniami.

Główne pytanie Masterclass brzmi: Jak kształtować procesy społeczne, dobre stosunki sąsiedzkie i współpracę? Jakie lekcje z 1991 roku są dziś nadal aktualne? Chcemy znaleźć odpowiedzi na te i inne pytania, dzielić się doświadczeniami i opracować praktyczne rekomendacje dla przyszłości, w której język polski w Niemczech w pełni wykorzysta swój potencjał.

Konferencja odbędzie się w dniach 13–14 czerwca w Instytucie Gustawa Stresemanna (GSI), Europejskim Centrum Konferencyjno-Edukacyjnym w Bonn, Langer Grabenweg 68, 53175 Bonn.

Programm

Samstag/Sobota, 13.06.2026

Tag 1

UHRZEIT	THEMA	VORGESTELLT VON
15:00	Empfang // Przyjęcie	
16:00	Grußwort // Powitanie	Wiesław Lewicki, Polregio e.V. Gunnar Hille, KoKoPol Generalkonsulat der Republik Polen in Köln (angefragt)
16:30	Masterclass: Block 1 1991: Der historische Moment Block 2 Vom Vertrag zur Europäischen Union (1991-2011) Block 3 Heute und Morgen: Führung in unsicheren Zeiten	Moderation / Moderacja: Adrianna Tomczak, Leiterin Geschäftsstelle der Polonia in Berlin Patrycja Talar, Geschäftsstelle der Polonia in Berlin Gäste // Goście: Jan Krzysztof Bielecki, Wirtschaftswissenschaftler und ehemaliger Ministerpräsident der Republik Polen Hans-Gert Pöttering, Politiker und ehemaliger Präsident des Europäischen Parlaments
18:30	Networking Abendprogramm // Program wieczorny	Alle // Wszyscy
20:00	Ende // Zakończenie	

Programm

Sonntag/Niedziela, 14.06.2026

Tag 2

UHRZEIT	THEMA	VORGESTELLT VON
10:00	Ankommen // Przybycie Interaktive Umfrage via QR-Code:// Indywidualna ankieta przez kod QR <i>„Welche Rolle spielt die polnische Sprache in deiner Region — im Bildungssystem, im Alltag und für individuelle Identität?“</i>	Alle // Wszyscy
10:30	Keynote: Perspektivenwechsel// Wymiana predpektyw „Polnisch als Fremdsprache – Realität, Potenzial und europäische Dimension“	Dr. Ania Mróz, Wissenschaftliche Mitarbeiterin KoKoPol (Online)
11:00	Auswertung interaktive Wolke / Diskussion	Alle // Wszyscy
11:30	Fishbowl: • „Polnisch für alle – Utopie oder Bildungsauftrag?“ // „Język polski dla wszystkich – utopia czy misja edukacyjna?“	Łukasz Sołtysiak Geschäftsstelle der Polonia / Biuro Polonii w Berlinie Katarzyna Różańska, Universität Hamburg Josef Neumann, Abgeordneter im Landtag Nordrhein-Westfalen Jonas Kolecki, Referent für deutsch-polnische Beziehungen
12:30	Mittagspause // Przerwa obiadowa	
13:30	Zukunftslabor // Laboratorium przyszłości „Polnisch 2035“ Workshop A Mehrsprachigkeitsdidaktik im Fremdsprachenunterricht – Potenziale der Herkunftssprecher*inenn im Unterricht nutzen aber wie? Workshop B „Was braucht die Bildungspolitik?“ – Strukturen, Finanzierung, Kooperationen Workshop C „Polski ist easy! Didaktik & innovative Unterrichtsformate“	N.N Joanna Elies, Vorsitzende Ausschuss für Chancengerechtigkeit und Integration Stadt Dorsten Dr. Magdalena Telus, KoKoPol
14:15	Auswertung: Zukunftslabor „Polnisch 2035“	Alle // Wszyscy
14:45	Ausklang // Przerwa kawowa	
15:30	Ende // Zakończenie	

**Diese Maßnahme wird finanziert durch Mittel des Auswärtigen Amtes. //
Wydarzenie jest finansowane ze środków niemieckiego
Ministerstwa Spraw Zagranicznych.**